

Tájékoztató aratási, betakarítási munkákkal összefüggő tüzesetek megelőzéséről

A nyári betakarítási munkák mellett, hogy nagy igénybevételt jelentenek a mezőgazdaságban dolgozóknak, igen tűzveszélyesek is. Arra kellő körültekintéssel kell felkészülni, különösen fontos a betakarítási munkálatokban részt vevő erőgépek tűzvédelme, az aratásra, illetve a tarló és növényi hulladékok égetésére vonatkozó szabályok ismerete, betartása. Ezeket az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról szóló 54/2014. (XII.5.) BM rendelet 211.§ -231.§-ig tartalmazza.

A mezőgazdasági erő- és munkagépek, illetve az aratás tűzvédelmi szabályai:

A szabályok betartása különösen fontos, évente több száz mezőgazdasági tüzet – gabonatóbla - tüzet, valamint kazal -, illetve boglyatüzet – kell eloltaniuk a tűzoltóknak.

A kalászos termény betakarítási, kazalozási, szalmaösszehúzási és bálázási munkáiban csak a tűzvédelmi követelményeknek megfelelő, legalább 1 db 21 A és 113 B vizsgálati egységű oltására alkalmas tűzoltó készülékkel is ellátott erő- és munkagép, valamint egyéb jármű vehet részt, amelynek tűzvédelmi felülvizsgálatát a betakarítást megelőzően az üzemeltető elvégezte. A jármű megfelelőségéről szemle során kell meggyőződni. Ennek tervezett időpontját, ötnél több mezőgazdasági járművet érintő műszaki ellenőrzés esetén, tíz nappal előbb írásban az illetékes katasztrófavédelmi kirendeltségre be kell jelenteni. A szemléről jegyzőkönyvet kell készíteni, amelynek egy példányát a járművön el kell helyezni.

Kötelező az akkumulátorok megfelelő védőburkolása, illetve kipufogó és a szikratörő éghető anyagoktól való megtisztítása legalább naponta egyszer. Figyelní kell arra is, hogy sehol se csepegjen az üzemanyag vagy hidraulika-folyadék, mert ez nagyban segítheti az esetleges tűz terjedését. Fontos, hogy a munkagépet tilos a gabonatóblán, illetve tarlón üzemanyaggal feltölteni. A járműveken nyílt láng használatával járó karbantartást, javítást nem szabad végezni gabonatóblán, szérűn és rostonövénytarló területén, hiszen e munka során üzemanyag folyhat el, amelyet a nyílt láng meggyújthat.

Az aratást lehetőleg közút, illetőleg vasútvonal mentén kell először elvégezni, ezek mellett legalább három méter széles védőszántást kell kialakítani. Ugyanílyen védőszántást kell készíteni akkor, ha a munkaszünet idejére a kombájnt nem tudják a gabonatóblától, kazaltól legalább 15 méter távolságban leállítani. A munkálatok közbeni dohányzás veszélyeit is fontos szem előtt tartani, gabonatóblán még a járművek, erő és munkagépek vezetőfülkéiben sem szabad dohányozni. Az aratás idejére a gabonatóblától legalább 15 méterre lehet dohányzó helyet kijelölni, ott vizet tartalmazó edényt kell elhelyezni.

A szalmaösszehúzást és kazalozást végző erőgépek csak olyan távolságra közelíthetik meg a szalmát és a kazalt, hogy ne jelentsen gyújtási veszélyt, ugyanis az erőgépek kipufogócsöve könnyen lángra lobbanthatja a száraz szalmát. Az összehúzott szalma alapterülete nem haladhatja meg az ezer négyzetmétert, és a szabadban összerakott kazlak között legalább húsz méter távolságot kell tartani, vasúti vágánytól legalább száz, közúttól és erdőtől legalább huszonöt méterre kell elhelyezni ezeket.

A tarló – és a növényi hulladék égetésének szabályai:

Magyarországon évtizedek óta végeznek tarlóégetést, amelynek egyik oka a monokultúrás termelés. Ez azt jelenti, hogy a gabonavetést követő évben is gabona kerül ugyanazon táblába, így a növény gabonabetegségei fokozottabban megjelennek. A gombabetegségek elleni védekezés jelentős mennyiségű növényvédőszer alkalmazásával jár. Ennek kiváltására alkalmazott olcsóbb módszer a tarlóégetés. A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII.23.) kormányrendelet azonban egyértelműen tiltja a lábon álló növényzet, tarló és növénytermesztéssel összefüggésben keletkezett hulladék nyílt téri égetését. Ettől az előírástól azonban jogszabály eltérően is rendelkezhet. A kormányrendelet megsértése esetén a tarlóégetés környezetvédelmi bírsággal sújtható.

Amennyiben jogszabály lehetőséget ad a tarló égetésére, az irányított égetés keretében végezhető, amit az ingatlan tulajdonosa, használója, legfeljebb 10 hektár egybefüggő területen végezhet. Az irányított égetés végzésének időpontját, terjedelmét, földrajzi koordinátákkal vagy helyrajzi számmal megadott helyét a megkezdés előtt 5 nappal az illetékes hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szervéhez (Hajdú-Bihar Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 4027 Debrecen, Böszörményi u. 46-56.) írásban be kell jelenteni.

Az égetés során az alábbi szabályokat be kell tartani: A tarlót egyidőben minden oldalról meggyújtani tilos, biztosítani kell ugyanis a vad elmenekülési lehetőség. Csak tarlómaradványt lehet égetni, szalmát erre felhasználni tilos. Legalább három méter széles, de facsoportok, erdők mellett már hatméteres védőszántást vagy tárcsázást kell alkalmazni. Lábon álló gabonatabla mellett még védőszántás vagy tárcsázás alkalmazása esetén is tilos tarlót égetni. 10 hektár nagyobb területek égetését szakaszosan kell végrehajtani, az egyes szakaszokat védőszántással vagy tárcsázással kell egymástól elválasztani. Egyszerre csak egy szakasz égethető. Az égetés idején a területnagyságától függetlenül a tűzoltásra alkalmas kéziszerszámmal ellátott, megfelelő létszámú, kioktatott személy jelenlétéről kell gondoskodni, és legalább és mezőgazdasági vontatót ekével vagy tárcsával a helyszínen készenlétben kell tartani. A tűz őrizetlenül nem hagyható, illetve ha már nincs rá szükség, azt el kell oltani. Az égetés után a területet át kell vizsgálni, és az izzó, parázsló részeket el kell oltani.

Az előírások megsértése esetén a terület tulajdonosa, illetve az égetést végző ellen eljárás kezdeményezhető.

A fenti szabályok azért vannak, hogy meg gondolatlanság, felelőtlenség miatt ne vesszen kárba az egész éves mezőgazdasági munka, a termés.

Az aratással összefüggő alapvető tűzvédelmi szempontok

Kalászos termény betakarításának helyszínén a tűzvédelmet alapvetően meghatározza:

- a tűzoltó készülékek megfelelősége,
- a mezőgazdasági erő- és munkagépek és egyéb járművek tűzvédelmi felülvizsgálatának elvégzése (jegyzőkönyv, mezőgazdasági járművet érintő műszaki ellenőrzés),
- az erő- és munkagép kipufogó-vezeték, szikratörő műszaki állapota, tisztántartása,
- a tartalék üzem- és kenőanyagok elhelyezése,
- a munkaszünet idejére vonatkozó gépelhelyezési előírások betartása,
- a dohányzásra kijelölt hely megfelelősége,
- a learatott kalászos termény OTSZ szerinti elhelyezése,
- az OTSZ által előírt területen a védőszántás kialakítása,
- a mezőn összerakott kazal tárolási kialakítása,
- a növényi hulladék OTSZ szerinti égetése.

Kalászos termény betakarításkor a telephely tűzvédelmét alapvetően meghatározza:

- a megfelelő tűzvédelmi szabályzat,
- a munkavállalók tűzvédelmi oktatása és annak nyilvántartása,
- a tűzvédelmi szakvizsgára kötelezett munkakörök nyilvántartása (jegyzék, kimutatás) és érvényes tűzvédelmi szakvizsgával rendelkező munkavállalók foglalkoztatása,
- a villamos, és villámvédelmi berendezések tűzvédelmi felülvizsgálata és annak igazolása (jegyzőkönyv, minősítő irat),

- a terményszárítás szabályainak betartása.

A tűzvédelmi szabályok megszerzése esetén a tűzvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervezetekről, a tűzvédelmi bíróságról és a tűzvédelemmel foglalkozók kötelező élet- és balesetbiztosításról szóló 259/2011. (XII.7.) Korm. rendelet alapján a tűzvédelmi hatóság tűzvédelmi bírságot szab ki, amely alapján a legtöbb esetben kötelező a bírság kiszabása, mérlegelésre nincs lehetőség. A kormányrendelet 1. számú mellékletében fel van sorolva, mely szabálytalanságok esetében mekkora összegben kell tűzvédelmi bírságot kiszabni.